ইউনিয়ন অৱ ইণ্ডিয়া আৰু অন্যান্য

বনাম

এছ. এইচ. ইকবাল সিং চিমা

অক্টোবৰ ১৬, ১৯৯৫

(ন্যায়াধীশ জি. এন. ৰায় আৰু ন্যায়াধীশ জি. টি. নানাৱতী)

সেৱা আইন

সীমান্ত সুৰক্ষা বাহিনী আইন, ১৯৬৮:

ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েল- কমাণ্ডেণ্ট (চিলেকচন গ্ৰেড)- জালিয়াতিৰ বাবে বিচাৰ- এজন কমাণ্ডেণ্টৰ সৈতে ব'ৰ্ড গঠন- কমাণ্ডেণ্টৰ কনিষ্ঠ এজনৰ বিচাৰ- উপস্থাপন কৰে, নিয়মৰ উলংঘনকাৰী নহয়- অভিযুক্তক কাৰ্য্যপ্ৰক্ৰিয়া ৰক্ষা কৰিবলৈ যুক্তিসঙ্গত সুযোগ নিদিয়ে বুলি তথ্যৰ ভিত্তিত কাৰ্য্যকলাপৰ বিকৃত নহয়- দোষী সাব্যস্তকৰণক ন্যায়সঙ্গত বুলি গণ্য কৰা হয়- বৰ্খাস্তৰ ঠাইত সাত বছৰৰ বাবে পেছন forfeiture(স্বৰ্তলুপ্তি)লৈ শাস্তিৰ পৰিৱৰ্তন।

সীমান্ত সুৰক্ষা বাহিনীৰ এজন কমাণ্ডেণ্ট (চিলেকচন গ্ৰেড) উত্তৰদাতাক সীমান্ত সুৰক্ষা বাহিনী আইন, ১৯৬৮-ৰ অধীনত ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েল প্ৰক্ৰিয়াত দুৰ্নীতিৰ অভিযোগত দোষী সাব্যস্ত কৰা হৈছিল। আৰম্ভণিতে ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েলত পদোন্নতি আৰু পেন্সনৰ সুবিধাৰ উদ্দেশ্যে সাত বছৰৰ সেৱা বাজেয়াপ্ত কৰাৰ বাবে শাস্তিৰ প্ৰস্তাৱ দিছিল কিন্তু, যি গ্ৰহণ কৰা হোৱা নাছিল আৰু ইয়াৰ পৰিৱৰ্তে বৰ্খাস্তৰ আদেশ প্ৰদান কৰা হৈছিল। উত্তৰদাতাই এই ভিত্তিত উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ আগত বৰ্খাস্তৰ

আদেশক সফলতাৰে প্ৰত্যাহ্বান জনাইছিল যে, (i) তেওঁক শুনানি গ্ৰহণ আৰু কাৰ্য্যপ্ৰক্ৰিয়াৰ বিৰোধিতা কৰাৰ যুক্তিসঙ্গত সুযোগৰ পৰা বঞ্চিত কৰা হৈছিল; (ii) ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েলৰ গঠনত নিয়মসমূহ উলংঘন কৰা হৈছিল কাৰণ, জ্যেষ্ঠতাৰ ক্ষেত্ৰত কমাণ্ডেণ্ট- সদস্য এজন তেওঁতকৈ কনিষ্ঠ আছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সিদ্ধান্তৰ বিৰুদ্ধে, উত্তৰদাতাৰ লগতে ভাৰত চৰকাৰ দুয়োটাই এই আদালতত আপীল দাখিল কৰিছিল।

আপীলসমূহ নিষ্পত্তি কৰি আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ নিৰ্দেশ বাতিল কৰি,

এই আদালতে কয়ঃ ১. বোৰ্ডখন এজন কমাণ্ডেণ্ট লৈ গঠন কৰা হৈছিল আৰু বোৰ্ডত এজন কমাণ্ডেণ্ট(চিলেকচন গ্ৰেড) থকাটো প্ৰয়োজনীয় আছিল কিয়নো উত্তৰদাতা এজন কমাণ্ডেণ্ট(চিলেকচন গ্ৰেড) আছিল। গোচৰটোৰ তথ্যৰ ওপৰত, এইটো দেখা নাযায় যে, কোৰ্ট মাৰ্চিয়েল প্ৰক্ৰিয়াত উত্তৰদাতাক নিজকে ৰক্ষা কৰিবলৈ যুক্তিসঙ্গত সুযোগ নিদিবলৈ কোৰ্ট মাৰ্চিয়েল প্ৰক্ৰিয়া বিকৃত কৰা হৈছিল। [৪০৮-জি-এইচ]

২. অভিযুক্ত অপৰাধত উত্তৰদাতাৰ সম্পৰ্কৰ বিষয়ত ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েলৰ সিদ্ধান্তক অন্যায় বুলি গণ্য কৰিব নোৱাৰি। উত্তৰদাতাৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগ কৰা দুৰ্নীতিৰ অভিযোগ যথেষ্ট গুৰুতৰ আচিল, যাৰ বাবে এক প্ৰতিৰোধমূলক শাস্তি প্ৰদান কৰাৰ প্ৰয়োজন। অৱশ্যে, এই গোচৰৰ বিশেষ তথ্যত, ন্যায়ৰ লক্ষ্য পূৰণ কৰা হ'ব যদি বৰ্খাস্ত কৰাৰ আদেশক প্ৰস্তাৱিত শাস্তিৰ দ্বাৰা সলনি কৰা হয় অৰ্থাৎ সাত বছৰৰ বাবে পদোন্নতি আৰু পেঙ্গনৰ সুবিধা জব্দ কৰা হয়। [৪০৯-বি]

ইউনিয়ন অৱ ইণ্ডিয়া আৰু আনএজন বনাম এছ. এছ. ৰাণাদে, [১৯৯৫] ৪ এছ. চি. চি. ৪৬২, উল্লেখ কৰা হৈছে।

দেৱানী আপীলীয় ক্ষেত্ৰাধিকাৰ- দেৱানী আপীল নং ৯৫৭৯-১৯৯৫ইত্যাদি।

অসম উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ চি.আৰ. নং ২০৮-১৯৯০ত ২৬-০২-৯২ৰ বিচাৰ আৰু আদেশৰ পৰা।

আপীলকাৰীৰপক্ষত অতিৰিক্ত চোলিচিটৰ জেনেৰেল কে.টি.এছ. তুলসী, এ.এছ. ভাসমে আৰু পি. পাৰমেশ্বৰন।

উত্তৰদাতাৰপক্ষত পি.কে. গোস্বামী, ৰাজীৱ মেহতা, শ্ৰীমতী বনিতা সাহনী আৰু কে. বাসুদেৱ।

আদালতৰ নিম্নলিখিত নিৰ্দেশ প্ৰদান কৰা হৈছিলঃ

১৯৯২চনৰ ৮৪১৬ আৰু ৯২৩৫ নং বিশেষ ছুটি আবেদন দুয়োখনত অনুমতি দিয়া হৈছিল।

গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ১৯৯০চনৰ দেৱানী নিয়ম নং ২০৮ত ২৬ফেব্ৰুৱাৰী, ১৯৯২তাৰিখৰ ৰায় আৰু নিৰ্দেশৰ বিৰুদ্ধে ভাৰত চৰকাৰ আৰু ইয়াৰ বিষয়াসকলে ১৯৯২চনৰ বিশেষ অনুমতি আবেদন নং ৮৪১৬ক অগ্ৰাধিকাৰ দিছে আৰু গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ে দিয়া একে নিৰ্দেশৰ বিৰুদ্ধে আপীলকাৰী আই. এছ. চীমাই ১৯৯২চনৰ আন বিশেষ অনুমতি আবেদন নং ৯২৩৫ক অগ্ৰাধিকাৰ দিছে। সীমান্ত সুৰক্ষা বাহিনী আইন, ১৯৬৮ৰ অধীনত আপীলকাৰী আই. এছ. চিমাৰ বিৰুদ্ধে আৰম্ভ কৰা আদালতৰ সামৰিক কাৰ্য্যকলাপ আৰু ইয়াৰ ফলস্বৰূপে বৰ্খাস্তৰ শাস্তিৰ বাবে, আই. এছ. চিমাৰ দ্বাৰা গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ আগত এক লেখ আবেদন দাখিল কৰা হৈছিল। সেইসময়ত তেওঁ বি.এছ.এফ.-ত কমাণ্ডেণ্ট (চিলেকচন গ্ৰেড) পদত অধিষ্ঠিত হৈ আছিল। চীমাই সীমান্তৰ চোৰাং ব্যৱসায়ৰ কাৰ্যত উৎসাহ যোগাই উক্ত কমাণ্ডেণ্টজনক সাপ্তাহিক ধন পৰিশোধৰ

ব্যৱস্থা কৰিবলৈ অধীনস্থ বিষয়াসকলক নিৰ্দেশ দি দুৰ্নীতিৰ অভিযোগত ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েল প্ৰক্ৰিয়া আৰম্ভ কৰা হৈছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ আগত উক্ত আই.এছ. চীমাই দাবী কৰিছিল যে, তেওঁৰ শুনানি আৰু উক্ত কাৰ্য্যৰ বিৰোধিতা কৰাৰ যুক্তিসঙ্গত সুযোগৰ পৰা বঞ্চিত হোৱাৰ পৰিপ্ৰেক্ষিতত ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েল সঠিকভাৱে পৰিচালনা কৰা হোৱা নাছিল। এইটোও ধাৰণা কৰা হৈছিল যে ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েল নিজেই সঠিকভাৱে গঠন কৰা হোৱা নাছিল কাৰণ, সদস্যসকলৰ এজন সীমান্ত সুৰক্ষা বাহিনীৰ কমাণ্ডেণ্ট আছিল কিন্তু, এনে সদস্য জ্যেষ্ঠতাত তেওঁতকৈ কনিষ্ঠ আছিল। এইটো প্ৰতীয়মান হয় যে, বিবাদিত আদেশৰ দ্বাৰা উচ্চ ন্যায়ালয়ে দুয়োটা যুক্তি গ্ৰহণ কৰিছে আৰু সেই অনুসৰি চাকৰিৰ পৰা বৰ্খাস্ত কৰাৰ বিচাৰাধীন আদেশত হস্তক্ষেপ কৰিছে।

ভাৰত চৰকাৰে দাখিল কৰা আবেদনৰ সমৰ্থনত উপস্থিত হৈ বিদ্বান অতিৰিক্ত চোলিচিটাৰ জেনেৰেলে দাবী কৰিছে যে, নিয়ম অনুসৰি বি.এছ.এফ.-ৰ এজন সদস্যৰ বিচাৰৰ বাবে ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েলৰ গঠন কমাণ্ডেণ্টৰ পদবীৰ তলৰ বিষয়াসকলক লৈ গঠন কৰিব লাগিব। ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েল ব'ৰ্ডৰ এনে কমাণ্ডেণ্ট শ্ৰী চীমাতকৈ জ্যেষ্ঠ হোৱাটোও প্ৰয়োজনীয় নহয়, যি নিজে এজন বি.এছ.এফ. কমাণ্ডেণ্ট আছিল। শ্ৰী চীমাই দাবী কৰিছিল যে, যিহেতু তেওঁ এজন কমাণ্ডেণ্ট(চিলেকচন গ্ৰেড) আছিল, সেয়েহে তেওঁ চিলেকচন গ্ৰেডত নথকা কমাণ্ডেণ্টকৈ জ্যেষ্ঠ হ'ব লাগিব। বিদ্বান অতিৰিক্ত চোলিচিটাৰ জেনেৰেলে *ভাৰত চৰকাৰ আৰু অন্যান্য বনাম এছ. এছ. ৰানাড়ে,* [১৯৯৫] ৪ এছ. চি. চি. ৪৬২ত এই আদালতৰ এটা সিদ্ধান্তৰ বিষয়ে উল্লেখ কৰিছে। উক্ত সিদ্ধান্তটোত এইটো ধাৰণা কৰা হৈছে যে, ই কমাণ্ডেণ্ট(চিলেকচন গ্ৰেড) আৰু চিলেকচন গ্ৰেডত নথকা কমাণ্ডেণ্ট দুয়োজনেই একে নিয়মৰ দ্বাৰা পৰিচালিত হয় আৰু তেওঁলোক অনুৰূপ পদবী আৰু কেডাৰৰ অন্তৰ্গত। সেয়েহে কমাণ্ডেণ্ট(চিলেকচন গ্ৰেড)-এ ৫৮বছৰ বয়সত

ছুপাৰএন্যুৰেশ্যন দাবী কৰিব নোৱাৰে যিক্ষেত্ৰত, এজন কমাণ্ডেণ্টৰ চুপাৰএন্যুৰেশ্যনৰ বয়স ৫৫বছৰ হয়। অতিৰিক্ত চোলিচিটাৰ জেনেৰেল- শ্ৰীযুত তুলসীয়ে দাখিল কৰিছে যে, যিহেতু ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েল এজন কমাণ্ডেণ্টৰ সৈতে গঠন কৰা হৈছিল, নিয়মসমূহ পালন কৰা হৈছিল আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ে এই সিদ্ধান্তত গুৰুত্ব আৰোপ কৰাত ভুল কৰিছিল যে, চিমা কমাণ্ডেণ্ট(চিলেকচন গ্ৰেড) হোৱাৰ বাবে চিলেকচন গ্ৰেডত নথকা কমাণ্ডেণ্টতকৈ জ্যেষ্ঠ আছিল আৰু এনে কনিষ্ঠ কমাণ্ডেণ্ট ব'ৰ্ডৰ সদস্য হ'ব নোৱাৰে। আমাৰ দৃষ্টিত, বিদ্বান অতিৰিক্ত চোলিচিটাৰ জেনেৰেলৰ এনে যুক্তি ন্যায়সঙ্গত। আমাৰ দৃষ্টিত ব'ৰ্ডত এজন কমাণ্ডেণ্ট লৈ সঠিকভাৱে গঠন কৰা হৈছিল আৰু শ্ৰী চিমা এজন কমাণ্ডেণ্ট(চিলেকচন গ্ৰেড) আছিল বাবেই ব'ৰ্ডত এজন কমাণ্ডেণ্ট(চিলেকচন গ্ৰেড) থকাৰ প্ৰয়োজন নাছিল। গোচৰটোৰ তথ্য অনুসৰি, এইটোও দেখা নাযায় যে, ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েল প্ৰক্ৰিয়াত শ্ৰী চীমাক তেওঁক যুক্তিসঙ্গত সুযোগ নিদিয়ে বুলি ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েল প্ৰক্ৰিয়াক বিকৃত কৰা হৈছিল।

অৱশ্যে, আমাৰ দৃষ্টিত দেখা যায় যে, শ্ৰী চিমাই ১৯৯২চনত বয়সৰ ছুপাৰএন্যুৰেশ্যন লাভ কৰিছে। যদিও এইটো ধাৰণা কৰা হয় যে তেওঁৰ বাবে শুনানি গ্ৰহণৰ সঠিক সুযোগ উপলব্ধ কৰা হোৱা নাছিল, তথাপিও এক নতুন বিচাৰ প্ৰক্ৰিয়া অনুষ্ঠিত কৰাৰ বাবে ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েল গঠনৰ নিৰ্দেশ দিয়াটো এতিয়া অবাস্তৱ হ'ব। আমি ৰেকৰ্ডত থকা সামগ্ৰীসমূহ বিবেচনা কৰিছো আৰু আমাৰ দৃষ্টিগোচৰ হৈছে যে, অভিযুক্ত অপৰাধত শ্ৰী চিমা জড়িত থকাৰ বিষয়ে ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েলৰ সিদ্ধান্তক অন্যায় বুলি গণ্য কৰিব নোৱাৰি। অৱশ্যে, এইটো আমাৰ দৃষ্টিত দেখা যায় যে, প্ৰথমতে, ক'ৰ্ট মাৰ্চিয়েল শ্ৰী চিমাৰ বিৰুদ্ধে পদোন্নতি আৰু পেঞ্চনৰ উদ্দেশ্যে সাত বছৰৰ সেৱা জব্দ কৰাৰ প্ৰস্তাৱ দিছিল, কিন্তু এনে প্ৰস্তাৱ গ্ৰহণ কৰা হোৱা নাছিল আৰু বৰ্খাস্ত কৰাৰ বিচাৰাধীন আদেশ প্ৰদান কৰা হৈছিল।

গোচৰটোৰ তথ্যত, আমি অনুভৱ কৰোঁ যে, ন্যায়ৰ লক্ষ্য পূৰণ হ'ব যদি বৰ্খাস্ত কৰাৰ আদেশৰ ঠাইত প্ৰস্তাৱিত শাস্তি যেনে- সাত বছৰৰ বাবে পদোন্নতি আৰু পেনচনৰ সুবিধা ৰদ কৰা হয়। উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ বিচাৰাধীন আদেশ বাতিল কৰা হয় আৰু শ্ৰী চিমাৰ শাস্তি ওপৰোক্ত পৰিমাণলৈ সলনি কৰা হয়।

আমি কেৱল যোগ কৰোঁ যে, উক্ত বিষয়া গৰাকীৰ বিৰুদ্ধে অভিযোগ কৰা দুৰ্নীতিৰ অভিযোগ যথেষ্ট গুৰুতৰ যাৰ বাবে প্ৰতিৰোধমূলক শাস্তি প্ৰদান কৰাৰ প্ৰয়োজন। অৱশ্যে, এই গোচৰৰ বিচিত্ৰ তথ্যত, আমি ওপৰত উল্লেখ কৰা শাস্তি লাঘৱ কৰিছো আৰু আমি ইংগিত দিব পাৰো যে, এই গোচৰটো দুৰ্নীতিৰ অন্যান্য গোচৰৰ ক্ষেত্ৰত নিদৰ্শন হিচাপে অগ্ৰাধিকাৰ দিয়া উচিত নহয়।

দুয়োটা আপীল এইদৰে নিষ্পত্তি কৰা হয়।

টি. এন. এ.

আবেদনসমূহ নিষ্পত্তি কৰা হৈছে।

অনুবাদ: ড. অৰ্চ্চনা দেৱী, কনিষ্ঠবৰ্গ অনুবাদক

অনুবাদ শাখা, গৌহাটী উচ্চ ন্যায়ালয়

DISCLAIMER

The translated judgment in vernacular language is meant for the restricted use of the litigant to understand it in his/her language and may not be used

for any other purpose. For all practical and official purposes, the English version of the judgment shall be authentic and shall hold the field for the purpose of execution and implementation.

“স্থানীয় ভাষালৈ অনূদিত এই ৰায় গোচৰত জড়িত পক্ষই বুজি পোৱাৰ উদ্দেশ্যে সীমিত ব্যৱহাৰৰ বাবেহে। ইয়াৰ বাদে অন্য ক্ষেত্ৰত অনূদিত ৰূপ ব্যৱহৃত নহ'ব। সকলো ব্যৱহাৰিক আৰু বিভাগীয় কামৰ লগতে ৰায়ৰ কাৰ্য্যকৰীকৰণ আৰু ৰূপায়ণৰ ক্ষেত্ৰতো এই ৰায়ৰ ইংৰাজী সংস্কৰণটোৱেই সঠিক বুলি বিবেচিত হ’ব।”